

DOORLUGTE
VOORBEELDEN
DER
OUDEN,

LEERZAAME

ZINNENBEELDEN,

NEVENS 'T TREURSPEL VAN

L. JUNIUS BRUTUS

VADERLYKE GESTRENGHEID,

EN

VERSCHIEDEN GEDIGTEN.

DOOR

R. v. L.

Met kopere Platen.

*Risclance van
heere*

Te AMSTELDAM.

By HENDRIK BOSCH, Boekverkooper over 't Meisjes Weeshuis, 1725.

Met Privilegie.

A F. fait

XVIII. Z I N N E B E E L D.

Op een K A A T S B A L.

Zie hier, ô Mens! het waare beeld
 Van al uw waerelds doen, en werken,
 Die *Bal*, daar hier meê word *gespeelt*,
 Of schoon gy 't dus niet komt te merken,
 Vliegt, als ons leven, heen en weêr,
 Nu eensjes op, dan weder neêr.

Ons *Leven* is gelyk een *Bal*,
 Die, door een *sterke hand* gedreeven,
 Een *speeltuig* is van 't ligt geval,
 En doet met *ramp* of *voorspoed* leven,

Naar 't *luk* van *hoog* of *laagen* staat
Met ons wat *voor* of *tegen* gaat.

Wel Menſſen kinders ziet dan om,
En weeft niet trots meêr, nog vermetel,
Uw *luk*, met al haar ſchyngebrom,
Kan u haast ligten uit den zetel,
En, even als een lugten *Bal*,
Haast ſtorten wederom ten val;

En gy, die daarentegen zyt
In *ramp*, in *kommer*, en *elenden*,
Scheep moed, een Ligte en korte tyd
Kan alle rampen van u wenden;
De *val* dreigt hen die zyn in *luk*,
Maar *beterspoed* volgt op den *druk*.

Wel Menſſen, 't gaat dan zo het gaat,
Het zy 't u mede loopt of tegen,
Gy zyt dan ook in wat voor ſtaat,
Voorspoedig, of *misdeelt* van *zegen*,
Denkt om het *kaatſſen* van een *Bal*,
En dat het ligt veränd'ren zal.

Niets op dit rond heeft zekerheid,
Alleen 't is zeker dat de dingen,
(Gebooren, en ook door den * *Tyd*

* (de *Tyd*) Een altyd voortrollende geduurzaamheid, die zonder
weezen te zyn, alle *weezens* voortbrengt, ende weder vernielt. Hy

Verflonden) zyn vol wiffelingen,
 En dat, 't zy *hoog* of *laage staat*,
 Hy zeeker *op*, en *onder* gaat.

Wie, die een *eeuw* ziet op den rug
 Moet niet verbaast staan by het leezen?
 (En wat is als de *tyd*, zo vlug?)

Hoe veele *Koningen*, voor deezen
 Uit laagen staat ten troon getild.
 Hun *nageslagt* van hun verschilt.

* *Een Landman* teeld een *Edelman*,

Een

alen doorgaans een algemeene *baarmoeder*, en *verslinder* van alles ge-
 nt en meesttyds als eenen ouden Grysaart, met groote vleugelen, een
 looper op zyn hoofd, en een Seiffen in de hand, afgebeeld; de Vleu-
 beekenen waarschynelyk zyne geweldige snelheid; de grysheid zyne
 erkreegen Ouderdom; de Zantlooper de uren, die hy onophouw-
 k moet voortrollen; en de Seiffen, dat hy gewoon is alles wederom af
 aen, en te vernielen, dat hy te vooren in stand gebragt heeft. Maar
 oinniger agte ik die verbeelding, hoewel ze zo gemeen niet is, te
 aar by hy omtrent zynen buik als *baarende* afgemaalt word, om dat
 de algemeene teelder en voortbrenger van alles is, terwyl hy weêr,
 een onguure greetigheid, de uit zyn buik pas voortgeteelde vrug-
 et zyne tanden komt verscheuren en opvreeten, om dat hy zyne eigen
 te gewoon is al zo ras te verdelgen als te baaren. Welke laatste ver-
 dig ik hier ter plaatse met de woorden *gebooren*, en *verflonden* op het
 ho.

(*en Landman teeld*, enz.) Dus zegt ook de Heer *Huigens*, dat op den
 en in uitkomt, in zyne vertaalde spreekwoorden, of Spaansche wysheid,
 deel zyner Koorebloemen, pag: 622.

Een hondert jaar vervoeren
De Koningen tot Boeren,
Een hondert jaar en tien
Kan men een Boer Koning zien.

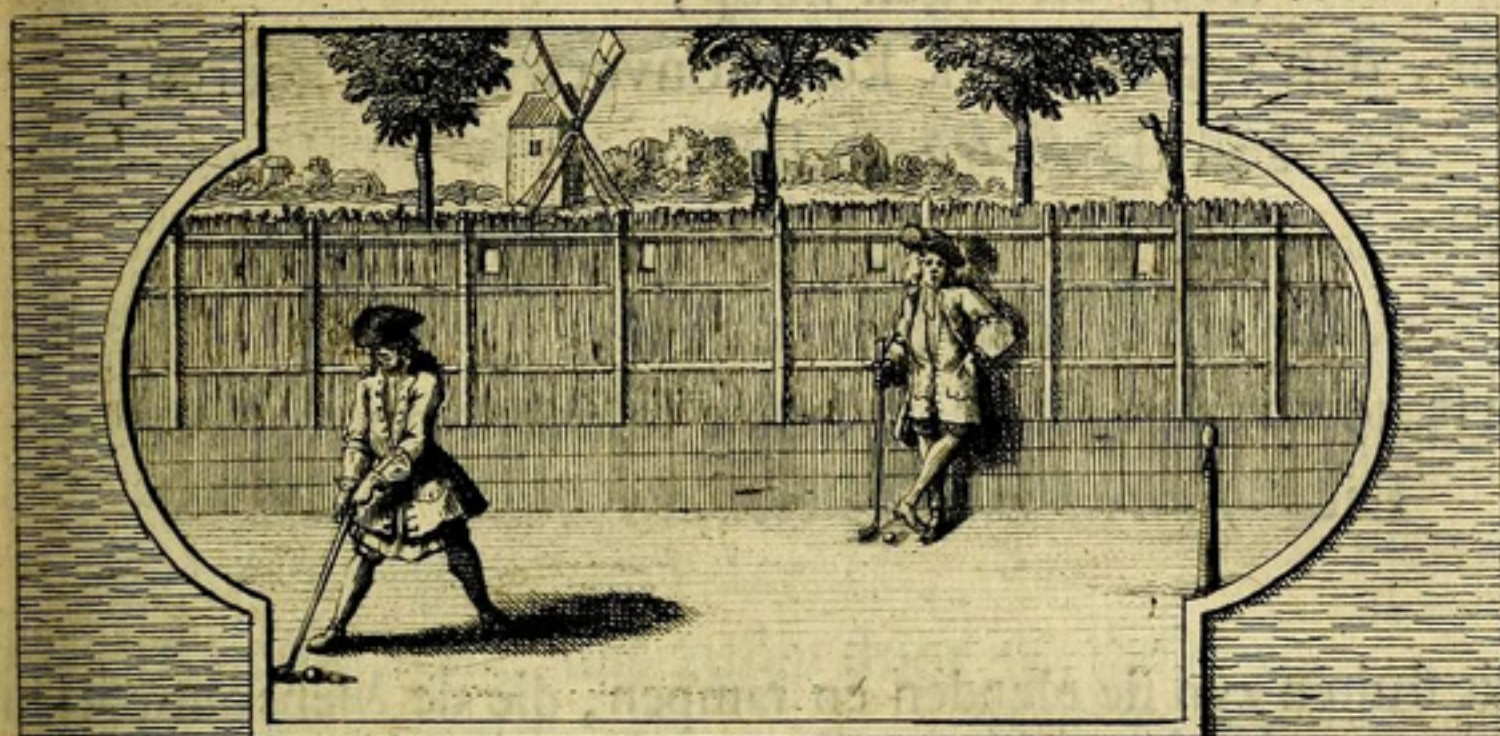
Een *Edelman* een *Vorst* of *Koning*,
 Een *Koning* wederom die kan
Zyn nageslagt, een *boerewoning*,
 Bewoonen in een hondert jaar
 Vervult van rampen en gevaar.

Wie zal, wanneer hy heeft geluk,
 Bedenkt hy dit, dan nog vermeeten,
 Ooit zynen naaftens ramp en druk
 (Uit dwaazen waan te fel gebeeten)
 Aanzien, met *onverschilligheid*,
 Of aandoen *kwelling*, *hoon*, of *spyt*.

Wie zal, die zelfs zyn val verwacht,
 Ten minsten bloot staat voor het vallen,
 Graag zien een ander uitgelagt,
 Die even als de ligte *Ballen*,
 Gedreeven door een sterker hand,
 Legt, buiten zyne schuld, in 't zand.

Voorwaar, bedagt dit ieder een,
 Daar zou meêr *deugd*, meêr *zedes* weezen,
 Men zouw, al had men zwaarigheên,
 De bitste *lasterzugt* niet vreezen,
 Die *lasterzugt*, hoe meêr verbloemt,
 Hoe billyker met reên gedoemt.

Want... maar ik laat het liever daar:
 Oogt slegts, ô *Lezers!* op het *speelen*,
 En 't *kaatssen van deez' Bal*, voorwaar
 U viel dan *ramp* of *luk* ten deele;
 Gy zouwt *wanhoopent* zyn, nog *stouwt*:
 't Is 't veiligste op uw *God* *betrouwt*.

XXIII. Z I N N E B E E L D.

Op een K O L F B A A N.

Mij duid niet dat ik u, met *speelen*, en *verkeeren*,
 ô Lezers! kwam te leeren
Voorbeenen, en daar na met † 't *kaatssen van een Bal*,
 Wyl ik nu weder zal,
 en Zinnebeeld, het *Spel der Kolfbaan* u ontdekken,
 't Welk ons ten nut kan strekken,
 en belden klaarlyk af, hoe onze levensloop,

P 2

Met

* (*Voorbeenen*) Zie myn VIII. Zinnebeeld, pag: 41 waar in ik de verän-
 rlyheid van 's menslen omwentelend geluk, en leven, by het Verkeer-
 el vergeleeken heb, en ten Zinnebeeld verkoor.

† (*kaatssen van een Bal*) Zie myn XVIII. Zinnebeeld, pag: 93. waar in
 het menslyke leven by het kaatssen eener Balle vergeleeken heb.

Met hoop en tegen hoop,
 Nu voor, dan tegen, vaak komt onverwagt te keeren;
 Dit kan de *Kolfbaan* leeren,
 Daar dikwils eene *kloot*, die spoedig loopt en wel,
Stuit onverhoets, en 't Spel,
 Dat eerst gewonnen schein, komt schielyk om te wenden;
 Dit * *stuiten* zyn de *elenden*

* (Dit stuiten zyn de elenden en rampen, die de Mens ontmoet in 'sche dal) over dezelve schyven liepen al voor deezē, by vergely myne gedagten, als ik op een diergelyk Zinnebeeld (zie de Zedē in myn tweede deel, pag: 188, in Octavo) op een Kloot dus schreef

*De Kloot, door eene hand geslagen,
 Zal rollen door de Maliebaan;
 Wanneer hy komt regt uit te gaan,
 En tot de Klospaal zomtyds draagen,
 Maar stuit hy eensjes by geval,
 Wie weet waar heen hy keeren zal.*

*Zie d'ar, ô Mens! uw eigen leven,
 De Waereld is de Maliebaan,
 Uw voorspoed is regt uit te gaan,
 En wyl gy word als voortgedreeven,
 Zo zal uw ramp, of groot, of klein,
 Alleen naar uw ontmoeting zyn.*

*Wie zal dan, die bezit zyn zinnen,
 Zulks wyten aan den slag, of Kloot?
 Die wel gaat, zo hy niet en stoot,
 En zien de zaak niet dieper binnen?
 Voor my, enz.*

ampen, die de Mens *ontmoet* in 't aardse dal,
Die als een *Kloot* of *Bal*,
Doch sterker magt en hand, als in de *baan* geslagen,
Pas halverwege draagen
De *Klospaal* ('s levens end) of raaken in verdriet,
Gelyk men dikwils ziet.
Wie, die *zyn leven* by een *Klosbaan* wil gelyken,
Zal dan nog oordeel *stryken*,
Doch voorspoedig rold, dat zulks door wysheid is,
Dat hy niet rolde mis;
Wat of men 't zegt of zwygt, veragten, of hoog roemen,
En 't *luk* al *wysheid* noemen:
Is anders niet dan dat geen rampspoed u weêrstaat,
Wanneer 't voorspoedig gaat,
Ons rollende bedryf, dat in 't begin van 't loopen,
Ons altyd 't best doet hoopen.
Zie Mens ter wereld of beöogt *zyn eigen heil*,
Maar 't hort en stoot zomwyl,
Niemand leeft 'er, die zouw kunnen staande houwen,
Ten minsten 'k zouw 't vertrouwen,
Dat *wee*, *ééns in bedryf*, en *daan*, en *overleg*,
Schoon houwdeende éénen weg,
Zijn *zelve Lot*, en *luk* juist zouden t'zaam' erlangen,
Neen, hoe gelyk hun gangen
Doch waaren, de *een' ontmoet* ligt iets dat hem weêrstaat,
En de *and're* dat hem *baat*.
Niet daar dan 't *Zinnebeeld*, ô aardsgezinde menffen!
Hoe wouwt gy 't klaarder wenffen?

Van onzen levensloop, en daân, en overleg,

Wy tragten éénen weg,

Eén voorspoed, één geluk door ons bedryf te winnen,

Hoe strydig we ook beginnen

Te *rollen*, langs de *baan* van onzen levensloop,

Nu voor, dan tegen hoop;

Maar 't leert ons af den geen', die 't *mist*, 't zy door gedagten

Of woorden, te verâgten;

Want 't is nog wysheid, nog bekwaamheid, denkt dit niet,

Zo gy u nimmer stiet,

Want de allerwyfsten die op 's levens baan ooit waaren,

Ontmoetten wel gevaaren;

Want even als een *kloot*, die spoedig loopt, en wel,

In 't eerst zelf over snel,

De minste tegenstand, ter zyden uit doet schieten,

Zo raaktenze in verdrieten,

In kommer en elend, op 's werelds lange baan,

Hoe fchuldeloos in daân.

Wel laat ons, laat ons dan niet op ons zelve bouwen,

Maar hooger hand vertrouwen.

Hy, die beweeging geeft aan onzen levenskloot,

Kan ons behoên voor nood,

En onzen gang, en tred, en daaden zo bestieren,

Dat wy niet zylings zwieren,

Maar rollen met geluk ten eind' der levensbaan,

Om, als wy stille ftaan,

By 't merkftuk, dat 's de dood, den hoogften prys te winnen.

En 't Hyligdom te zien met opgetooge zinnen.